

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"
2050/ Ихтиман, обл. Софийска, бул. "Цар Освободител" 76, GSM 0893615050

<http://su-hristobotev-ihtiman.net/>

Утвърдил:

Иванка Пелтекова
Директор

**Училищна програма
за прилагане на институционалните
политики за подкрепа на
гражданското, здравното, екологичното
и интеркултурното образование
за учебната 2023-2024 г.**

Програмата е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание на 13.09.2023 г./
Протокол № 11

Септември 2023 година
Гр. Ихтиман

I. СЪЩНОСТ И ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорногражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
4. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:
 - а) разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
 - б) познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
 - в) зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
 - г) осъзнава и цени своята културна идентичност;
 - д) взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

- е) изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- ж) взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- з) носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- и) подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- й) познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- к) познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
- л) умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- а) възпитава в демократичните ценности;
- б) насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- в) утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, своборазличните форми на агресия и дискриминация;
- г) изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- д) създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

II. НАЧИН И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява във всички възрастови групи:

- интегрирано в обучението по общообразователната подготовка;
- интегрирано в допълнителни форми на подготовка /разширена и факултативна/;

2. Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и

интеркултурното образование за различните класове се определят в програмната система на училището, която се разработва по реда и условията на държавните образователни стандарти за общообразователната подготовка и гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

3. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и

интеркултурното образование се осъществява в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.

4. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява и :

- в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
- в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

5. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в процеса на придобиване на разширена подготовка се осъществява интегрирано и/или чрез самостоятелни учебни предмети по чл. 76, ал. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование.

6. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа освен чрез обучение за придобиване на компетентностите, посочени в рамковите изисквания по чл. 14, ал. 2, се осъществява чрез занимания, дейности и проекти по тематични области, свързани с:

- патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- безопасността и движението по пътищата;
- защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- кариерно ориентиране.

7. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществява и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и заученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.

8. Разпределението на тематичните области в часа на класа в по класове и като минимален задължителен брой часове е посочено в приложение № 5 към Наредба №13/21.09.2016г.

9. За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва, а директорът утвърждава **годишен план в срокове** и по ред, определени в правилника за дейността на училището и при съобразяване с разпределението на тематичните области по ал. 1 и приложение № 5 от Наредба №13.

10. В годишния план се определя броят на часовете по теми и дейности според интересите и възрастта на учениците и с тяхно участие.

11. За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики педагогическият

съвет може да определя приоритетни тематични области съобразно спецификата на общността, средата, интересите и възрастовите особености на учениците.

12. Обучението по отделни тематични области по може да се осъществява от гост-лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.

13. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден се осъществява от учителите в групите за целодневна организация на учебния ден чрез дейности и проекти.

14. Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за класа равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА НА СУ „ХРИСТО БОТЕВ“ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Образователната институция анализира потребностите на училищната общност и определя своите **приоритети**, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, които са част от стратегията на институцията по чл. 263, ал.1, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.
2. В съответствие със стратегическите си приоритети образователната институция определя институционална политика, която подкрепя и осъществява гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.
3. Целите и дейностите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализират чрез:
 - предвидените теми за часа на класа;
 - интегриран подход при обучението по учебните предмети Роден край, Околен свят, Човекът и обществото, Човекът и природата, Български език и литература, Физическо възпитание и спорт .
4. Институционалната политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е насочена към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.
5. В подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в СУ „Христо Ботев“ се провеждат утвърдени училищни ритуали, свързани с:
 - а) откриването и закриването на учебната година;
 - б) официалното раздаване на документите за завършен етап на основната и гимназиална степен;
 - в) награждаване на отличили се ученици чрез грамоти, плакети и чрез утвърдената годишна награда за дванайсетокласниците- значка;
 - г) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
 - д) честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
6. В подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в училището са избрани училищни символи- училищен герб и лого, училищни отличителни знаци
7. Учениците се възпитават в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:
 - а) изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
 - б) поставяне на националния флаг на фасадата на училището.
8. Институционалната политика за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование включва и подкрепа на инициативността и участието на децата и учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики като:
 - участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
 - организиране на доброволчески дейности във и извън училище;

- поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, телевизия, списания, интернет страници и др.);
 - организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
 - организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
 - организиране на обучения на връстници от връстници;
 - реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
 - проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
9. Формите на ученическо самоуправление и представителство са определени с приложение № 6 към Наредба 13.

В училището/не/ е създаден ученически съвет с участие на представители от всички класове.

10. Интегрална част от институционалните политики, насочени към гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование е подкрепата за мултикултурната среда.

11. Участие и реализиране на дейности по проекти „Училищен плод“, „Училищно мляко“ и „Подкрепа за успех“ е също в подкрепа на здравното, гражданското, екологичното и Интеркултурното образование.

12. При организиране на заместванията при отсъствие на учители по НП „Без свободен час“, когато часовете се взимат от неспециалисти, чрез разработена тематична рамка и осигурени материали. /Приложение 01 /

IV. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование, за общообразователната подготовка и за профилираната подготовка.

2. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите на

интердисциплинарния комплекс са определени, както следва:

- по гражданско образование – в приложение № 1 от Наредба № 13;
- по здравно образование – в приложение № 2 от Наредба № 13;
- по екологично образование – в приложение № 3 и Наредба № 13;
- по интеркултурно образование – в приложение № 4 от Наредба № 13.

3. Рамковите изисквания за резултатите от обучението са ориентир за разработване на програмни системи, както и на учебни програми за придобиване на разширена и/или на допълнителна подготовка, както и в часа на класа, в рамките на

целодневната организация или в дейностите за подкрепа за личностно развитие, съобразно проучените интереси и потребности на учениците и преценката на учителя.

4. Учителите по своя преценка използват, комбинират и адаптират рамковите изисквания за резултатите от обучението съобразно проучените интереси и потребности на учениците.